

[Ivar Nørgaard]

tingets debatter, skyldes det ikke mindst den vidtgående liberalisering af kapitalbevægelserne mellem Danmark og udlandet, der har svækket mulighederne for at anvende pengepolitik som konjunkturpolitisk instrument og anvende den til beskyttelse af betalingsbalancen.

Vi er enige med vismændene i den vurdering, at liberaliseringen siden 1983 i sin praktiske konsekvens har været væsensforskellig fra tidligere liberaliseringer, fordi det vil være vanskeligt at vende tilbage til situationen fra før de sidste liberaliseringer; altså de handlinger, der er foretaget, er i vidt omfang det, vismændene kalder irreversible.

Men det rejser en række meget vigtige spørgsmål, som økonomiministeren ikke gav noget svar på i sit første indlæg. Vismændene gør opmærksom på, at der kan være en væsentlig risiko for, at de mange kroneobligationer vender tilbage i tilfælde af en valutakrisesituation. Og selv om den nuværende danske regering og de efterfølgende kan gøre, hvad der skal gøres, for at hindre, at vi giver anledning til nye valutakriser, kan man meget vel forestille sig, at udviklingen i pris- og lønniveauet i Vesttyskland sammenholdt med udviklingen i pris- og lønniveauet i Danmark vil føre til, at man på et tidspunkt vil gennemføre en revaluering af D-marken. Og det kan jo afstedkomme spekulationer, når man nærmer sig det tidspunkt, således at de, der ligger inde med de danske obligationer, kan finde anledning til at realisere gevinsten og undgå tabet ved, inden D-marken bliver revalueret, at sælge obligationerne.

Jeg vil derfor spørge økonomiministeren, om han er enig med vismændene i, at det også vil være regeringens holdning, at man i en krisesituation kan anvende renteforhøjelser og deliberalisering som midler imod denne situation.

En væsentlig del af de betalingsbalanceproblemer, Danmark står over for i øjeblikket, skyldes ifølge regeringens egne oplysninger, at man har fået en større stigning i forbruget af udenlandske varer, end indkomstudviklingen herhjemme giver anledning til, og det vil sige, at forbruget enten må være finansieret ved en nedsparring – og det er der ikke meget der taler for – eller ved en kreditgivning, som måske netop for en dels vedkommende stammer fra udlandet.

I den forbindelse vil jeg spørge økonomiministeren, om han ikke tror, at den meget vidtgående liberalisering af finanslånene har været med til at kreditfinansiere det store forbrug. Det er jo sådan, at enhver, der er momsregistreret her i landet, kan låne, hvad han vil, og videreudlåne pengene. Det gælder ikke i princippet, for i princippet må pengeformidlende virksomheder ikke optage finanslån, men hvis man driver virksomhed ved siden af, f.eks. er ejendomsmægler eller driver detailvirksomhed, er der, så vidt jeg har forstået, ingen, der kontrollerer, og derfor heller ingen, der griber ind, hvis sådanne virksomheder optager større finanslån og finansierer en udvidelse af forbruget hermed.

Derfor vil jeg gerne spørge økonomiministeren, om han er klar over, at der er eller kan være en sådan sammenhæng, og om regeringen agter at gøre noget for at hindre, at det fortsætter.

Økonomiministeren fandt ikke, at vismændenes forslag om at bruge nogle nye instrumenter i stabiliseringspolitikken i form af variable skattemæssige afskrivningsregler eller konjunkturbetingede henlæggelser til og brug af investeringsfonde var særlig egnet, i hvert fald sagde økonomiministeren, at han ikke ville stille sig bag det, men syntes, at vi skulle vurdere den konkrete situation, når der opstod problemer, og så måtte man tage stilling til, hvilke instrumenter man skulle anvende.

Men for at man kan gøre det i fremtiden, er man vel nødt til at have foretaget nogle analyser af disse forskellige instrumenters anvendelighed. Jeg vil derfor spørge økonomiministeren, om det ikke også er regeringens opfattelse, at man, hvis man i en sådan konkret situation skal tage stilling til, hvad man skal gøre, må være forberedt ved på forhånd at have gennemført nogle analyser af de forskellige instrumenters egnethed.

Endelig er der spørgsmålet om proceduren. Og her siger økonomiministeren, at alting er såre godt: man følger de regler, der er nedfældet i nationalbankloven, og der er et fortrinligt samarbejde og en god koordinati-on, så der er ikke nogen grund til at lave om på proceduren i forholdet mellem Nationalbanken og folketinget og regeringen.

Men økonomiministeren er dog enig med vismændene i, at der kunne være behov for noget mere information om pengepolitik.